

Zápis z 3. zasedání Řídícího výboru pro spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování

Datum a místo jednání: 20. 10. 2015, 9:00, Magistrát města Ostravy, Prokešovo nám. 8, místnost č. 206a

Přítomni: dle prezenční listiny

Byly projednávány následující body:

1. Informace o spolupráci města s Agenturou pro sociální začleňování od minulého zasedání řídicího výboru

V úvodu jednání byli členové řídicího výboru seznámeni s programem jednání, tj.:

- byla podána informace o tom, co Agentura pro sociální začleňování (ASZ) ve spolupráci se statutárním městem Ostrava a dalšími partnery v rámci lokálního partnerství realizovala od 2. zasedání řídicího výboru 22. 5. 2015,
- členové řídicího výboru byli seznámeni s tím, co je připravováno, především s informacemi o přípravě projektů města, a dále byli členové řídicího výboru požádáni o zapojení do těchto činností. Kromě zpracování a schválení Strategického plánu sociálního začleňování (strategického plánu), vyjednávání s ministerstvy o podobě výzev a dalších organizačních a administrativních aktivit bude potřeba také vykonat koncepční práci, na které by se měl řídicí výbor podílet.

Činnost ASZ se v Ostravě nachází ve fázi bezprostřední přípravy realizace jednotlivých projektů. A to jednak projektů města, ale také desítek projektů nestátních neziskových organizací, pro které ASZ zajišťuje poradenství, semináře, workshopy, a zprostředkovává komunikaci s ministerstvy, které mají na starosti operační programy.

V oblasti vyjednávání s ministerstvy, například s MPSV se podařilo potřeby přenést do podoby výzvy. Vůči Ostravě byl původně nedostatečný strop způsobilých výdajů 15 milionů Kč, kde bylo vyjednáno zvýšení na 20 milionů. Byly přidány aspekty prevence rizikového chování a komunitní práce.

Realizována byla řada setkání s vybranými městskými obvody a odbory Magistrátu města Ostravy v rámci přípravy koncepce bydlení a inkluzivního projektu v oblasti vzdělávání.

Intenzivně jsme jednali s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, zejména v oblasti sociálních služeb a dále byly projednány s různými zapojenými aktéry (městské obvody, nestátní neziskové organizace atd.) projekty v oblasti vzdělávání.

Činnost ASZ v Ostravě lze v uvedeném období charakterizovat v několika základních směrech:

a) Příprava klíčových projektů (viz oddíl 2);

b) Vytvoření zázemí pro přípravu projektů nestátních neziskových organizací a dalších subjektů. Proběhly semináře pro žadatele, odborné workshopy, ale také individuální jednání s každou nestátní neziskovou organizací.

c) Výzkumy v oblasti bydlení, rodiny a pocitu bezpečí (viz oddíl 2).

d) Aktivity v oblasti podpory zaměstnanosti:

- Končí projekt Příležitost děla(t) zaměstnance. Je připravován ve spolupráci s úřadem práce návazný projekt, zaměřený na zaměstnávání osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených.

- ASZ se v Ostravě snaží popsat síť na podporu zaměstnanosti: městských obvodů, zaměstnavatelů, úřadů, příležitostí k zaměstnávání. Chceme rozpracovat metodiku spolupráce úřadů práce a nestátních neziskových organizací. Další oblastí, kterou ASZ v Ostravě řeší, je sociální podnikání a podpora projektů takto zaměřených. Na přípravu a aktivizaci lidí pro trh práce jsou zaměřeny projekty na dostupné zaměstnávání.

- 18. 11. bude ASZ v Ostravě organizovat seminář o společensky odpovědném zadávání veřejných zakázek, který se bude týkat především tématu, jak využít veřejných zakázek k podpoře zaměstnanosti.

ASZ rozešle k tomuto semináři členům řídicího výboru pozvánky.

- Ve spolupráci s inspektorátem práce proběhne zatím v neurčeném termínu workshop k nelegálnímu zaměstnávání.

Zástupkyně Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě Y. Jungová uvedla, že navazující projekt projektu Příležitost dělat zaměstnance byl již podán před 2 měsíci a je očekáváno jeho hodnocení. Ocenila, že je kladen důraz na zaměstnávání cílových skupin, nikoliv jen na dávky.

2. Představení klíčových projektů města a výzkumů bydlení, rodiny a bezpečí

2.1 Systém podpory rovného přístupu ke vzdělání v Ostravě

Jedním z klíčových projektů, které jsou aktuálně připravovány, je Systém podpory rovného přístupu ke vzdělání v Ostravě. Týká se již vyhlášené výzvy, má se vztahovat na celou Ostravu.

V rámci projektu jsou primárně řešeny 2 problémy:

a) Podpora škol a správných postupů, jak by měli jednat jednotliví aktéři: základní školy, nestátní neziskové organizace, atd. Proběhl dotazníkový průzkum na základních školách a z něj se ukázala např. poptávka po školních psychologích nebo speciálních pedagozích.

b) Druhou rovinou projektu je provázání aktivit, aby jednotlivé činnosti dávaly celkový smysl. Jedná se o koordinaci spolupráce v rovině Magistrátu města Ostravy, městských obvodů, základních škol, neziskového sektoru i rodičů. Na jednotlivých obvodech jsou s projektem seznamováni ředitelé škol a nestátní neziskové organizace. Byla vytvořena spolupráce jednotlivých základních škol, kde městský obvod by měl plnit funkci určitého garanta.

V oblasti regionálního vzdělávání se na úrovni obcí s rozšířenou působností vytvářejí místní akční plány (MAP). MAP se netýkají jen inkluze ve vzdělávání, ale také funkční gramotnosti, kariérového poradenství, zvyšování kapacit škol, atd. To, co bylo vytvořeno pro účely strategického plánu, přejde jako celek do místního akčního plánu, pracovní skupina Vzdělávání na úrovni Magistrátu města Ostravy, se stane jednou z pracovních skupin místního akčního plánu.

Diskuse:

Starostka městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz P. Bernfeldová se zeptala, zda bude v případě klientů sociální práce zákonná povinnost do předškolních klubů posílat děti? Může se stát, že v posledním předškolním roce si rodiče vezmou děti zpět, je tam nějaký postih?

Náměstek primátora Z. Pražák uvedl, že příslušný zákon by měl platit od r. 2017, čili bude to vymahatelné. Připravují se výjimky, pokud dítě bude mít adekvátní výchovu, ale možná, že ani takové výjimky nebudou. V Británii je poslední rok předškolní výchovy povinný, v Belgii jsou poslední dva.

Zástupkyně Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí, zdravotnictví a vzdělanosti J. Rovňáková konstatovala, že současný systém u nás v tomto směru není dobrý. V Anglii by si nikdo nedovolil dítě neposlat do základní školy, jsou tam tvrdé sankce, nezávisle na tom, jestli se jedná o sociálně ohroženou rodinu. U nás máme tendenci pravidla obcházet.

Zástupce ASZ M. Navrátil vyjádřil názor, že u předškolních klubů je dobré, že nejsou povinné. Vnímal by jako rizikové, pokud by se to vázalo i na bydlení. Něco jiného je povinná školní docházka. Problém také je, pokud je v této věci časový rozdíl mezi překročením a sankcí. Dalším nedostatkem je nemožnost zapojit lékaře do řešení. Mělo by být stanoveno, že lékař nesmí zpětně omlouvat neúčast na vyučování.

Starosta městského obvodu Vítkovice P. Dlabal řekl, že podle jeho názoru nelze obecně omlouvat záškoláctví. Je potřeba předkládat návrhy, které jsou funkční a které nelze jen tak obcházet.

Zástupkyně Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí, zdravotnictví a vzdělanosti J.

Rovňáková sdělila, že v Anglii lékař žádné potvrzení nevydává. Ve škole je zaměstnanec, který okamžitě zjišťuje, kde dané dítě je, když není ve škole. Pokud není prokazatelně nemocné, tak pokud se to opakuje, nastupuje sankce. Je k dispozici školský zákon. Ale spousta poznatků z terénu se do něj neprosadila.

Zástupce ASZ M. Navrátil poznamenal, že se prosazovalo dlouho, aby se vrátila povinná předškolní docházka. Ačkoliv to není zatím schváleno. Změna školského zákona přinese nějaké možnosti, s tím by měla přijít pomoc školám, aby byli k dispozici asistenti. Aby psycholog byl normativní pozice ve školách.

Místostarosta městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz V. Macháček řekl, že každá ředitelka mateřské školy, která přijme dítě, jehož rodiče jsou v hmotné nouzi, je trestána tím, že nedostane školné. Je nějaká představa, jak se to bude řešit?

Zástupce ASZ M. Navrátil k tomu sdělil, že ASZ připravuje podklad pro ministryni Valachovou, který bude statisticky podpořen. Nejde o věc, kterou mohou vyřešit evropské dotace.

Náměstek primátora Z. Pražák doplnil, že se jedná o otázku normativů. Dalo by se do normativu nějak zakomponovat, aby ta ředitelka nebyla trestána, že tyto děti do školky vezme.

Starostka městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz P. Bernfeldová řekla, že možná by se mohlo stanovit zákonem, že stát bude přispívat na každé dítě, které do školky chodí a jehož rodiče jsou v hmotné nouzi.

Náměstek primátora Z. Pražák uvedl, že by bylo užitečné zjistit, kolik takových dětí vlastně v Ostravě je. V ostravských školkách je celkově zhruba 10 tisíc dětí. Možná by to bylo dobré téma pro pracovní skupinu.

Zástupce ASZ M. Navrátil doplnil, že pracovní skupina ke vzdělávání proběhne v listopadu, sama si stanovuje úkoly, nechť je to jeden z nich.

2.2 Koncepce bydlení a její pilotní ověření, Sociální byty Ostrava

Další oblastí, řešenou na úrovni celého města, je bydlení. V této době se zpracovává podkladová analýza, která by měla být k dispozici 15. 11. 2015, a jež má za úkol popsat, jaký je k dispozici bytový fond, jaké jsou služby na podporu bydlení a také zmapovat potřeby v oblasti bydlení.

Informace z analýzy poslouží jako podklad ke zpracování koncepce bydlení statutárního města Ostravy, která bude navazovat na národní koncepci sociálního bydlení a připraví podmínky pro implementaci zákona o sociálním bydlení v Ostravě. Ostravská koncepce bydlení se bude následně ověřovat v pilotní podobě. Na MPSV za účasti p. náměstka Pražáka došlo k domluvě, že se v Ostravě budou testovat na vzorku 30 - 50 bytů 3 stupně bydlení zavedené v národní

konceptu sociálního bydlení.

ASZ vytvoří výtah z nově schválené národní koncepce sociálního bydlení a bude zaslána všem ostravským aktérům v této oblasti. Jestliže podle této koncepce město bude muset mít vyčleněné sociální byty, tak ovšem ministerstvo neřeší konkrétní podobu toho, jak to v obcích bude fungovat, jak bude vypadat spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi nebo mezi městskými obvody, intenzivnost podpory lidí, kteří do systému krizového, sociálního nebo dostupného bydlení vstoupí, atd. Což jsou konkrétní problémy, na které se bude právě tento projekt zaměřovat. A na jehož základě by pak měla být vytvořena určitá metodika.

ASZ je dotazována, zda se bude v rámci projektu řešit koncepce bydlení nebo koncepce sociálního bydlení. Objevují se 2 základní okruhy problémů. Existuje skupina lidí, kteří mají vážné problémy s dostupností bydlení. Na druhé straně jsou problémy, aby se Ostrava nevylidňovala, aby poskytovala svým občanům kvalitní bydlení, atd. Je plánováno řešit tuto problematiku ve dvou etapách. První etapa, v průběhu roku 2016, se bude zabývat bytovým fondem a potřebami cílových skupin a udržitelností bytového fondu, včetně sociálních bytů. Ostatní části koncepce bydlení by se měly řešit v roce 2017 ve druhé etapě.

Souběžně s těmito procesy se budou řešit investice do sociálních bytů. Výzva programu IROP pro tyto investiční dotace bude v dubnu nebo květnu 2016. Oprávněnými žadateli budou města nebo nestátní neziskové organizace. ASZ plánuje, že bude ministerstvu předložen koncept, jak to bude na místní úrovni fungovat, aby nebylo vystaveno spoustě nezávislých žadatelů.

Diskuze:

Místostarosta městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz V. Macháček se zeptal, zda se strop 20 mil týká investic.

Zástupce ASZ M. Navrátil odpověděl, že nikoliv, tento strop se týká „měkkých“ projektů. Povinnost obcí 5 % sociálních bytů z celkového bytového fondu z koncepce bydlení zmizela. Co se týče dotace z IROP, mělo by se zřejmě jednat o 5000 bytů na celou ČR.

Zástupkyně Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí, zdravotnictví a vzdělanosti J. Rovňáková se zeptala, zda musí být u žádostí pro investiční projekty IROP celá stavební příprava.

Zástupce ASZ M. Navrátil odpověděl, že podle konzultace na Centru regionálního rozvoje chtějí méně podrobnou stavební dokumentaci, zároveň ale chtějí položkový rozpočet, který se opírá o kompletní stavební dokumentaci, což je určitý paradox.

Zástupkyně Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity V. Gojová se zeptala na konkrétní podobu toho, jak tato koncepce bydlení bude vznikat, jak do jejího sestavování budou zapojeni obyvatelé lokality.

Zástupce ASZ M. Navrátil odpověděl, že tento proces je právě předmětem přípravy projektu. Návrh jednání se týká toho, že budou 2 pracovní skupiny. Je plánováno zapojení obyvatel. Je například vytvořen návrh na zapojení pomocí fokusních skupin. Bude vytvořen základ žádosti, před jejím podáváním pak uspořádán workshop, na kterém se prodiskutují procesy, aby byli obyvatelé zapojeni, ale aby to bylo také funkční.

2.3 Prevence ohrožení rodiny

Koncepce rodinné politiky vzniká v Ostravě na podobném půdoryse jako koncepce bydlení. Založená bude na opět na podkladové analýze, kterou zpracovává firma Sociofaktor, která v minulosti realizovala koncepci rodinné politiky v Olomouci.

Projekt má svou koncepční stránku a stránku pilotní. Vznikne tedy koncepce rodinné politiky se 2 cíli. Jeden cíl je spíše sociální, zaměřený na prevenci ohrožení rodiny. Druhý cíl je zaměřen na život rodin v Ostravě, na spektrum příležitostí pro rodiny, na možnost slučovat rodinný a pracovní život, atd.

Projekt se zaměří v rámci svých aktivit jednak na podporu péče o rodinu, kdy půjde o skupinu inovativních aktivit, které mají snižovat ohrožení rodin v různých životních situacích. Další aktivitou bude podpora žen na trhu práce, s ohledem na to, že existuje disproporce na trhu práce pro ženy a pro muže. Uplatnění žen z chudých a nízkopříjmových rodin je podle dat velmi obtížné. Mezi aktivitami pro rodinu je zařazena také sekundární prevence pro děti a mládež nad 15 let. Navazuje v tomto na zkušenost s obdobnými aktivitami v rámci Ostravy, které byly testovány na malém vzorku.

2.4 Asistent prevence kriminality

Projekt statutárního města Ostravy Asistent prevence kriminality se, podobně jako předchozí dva klíčové projekty, opírá o výzkumnou analýzu, tj. o výzkum pocitu bezpečí. Je to častá forma výzkumu, u které jsou pečlivě zvolené otázky a výběr lokalit pro výzkum. Výstupy analýzy by měly rozlišit důvody, hlubší souvislosti pocitů bezpečí, aby na ně mohla navázat konkrétní opatření.

Dle požadavků statutárního města Ostravy bude v rámci projektu zaměstnáno 6 asistentů prevence kriminality. Dle výzvy je alokována konkrétní částka pro tento účel. V rámci projektu ale bude pravděpodobně posílena a standardizována činnost multidisciplinárních týmů, nyní tzv. policejních buněk. Předpokládáme, že by se tyto týmy podařilo zavést i na městských obvodech, kde dosud nepracují. Pokud se na týmech budou řešit konkrétní problémy, bude možnost s těmito problémy pracovat.

Diskuze:

Starosta městského obvodu Vítkovice P. Dlabal se zeptal na to, jak se bude reagovat na to, že ve Vítkovicích mají petice lidí, kterým se nelíbí soužití s problémovými spoluobčany. Jsou dopisy na městský obvod, městskou a státní policii.

Zástupkyně Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí, zdravotnictví a vzdělanosti J. Rovňáková konstatovala, že se jedná také o věc místní komunity a přístupu okolí, co se takovými věcmi udělá. Ve světě se neřeší, kdo je Arab nebo Rom. O akceptovatelné soužití se ovšem místní komunita postarat musí.

Zástupce ASZ M. Navrátil k tomu řekl, že podle všeho Vítkovice mají problém nikoliv delikvence a případného postihu, ale narušujícího soužití, komunikace, hlučnosti, atd. Je potřeba přinášet povědomí o nástrojích, které tohle do jisté míry umí řešit. Ministerstvo umí zaplatit domovnictví, které má své postupy, pravidla a metodické vedení.

Starosta městského obvodu Ostrava Jih M. Bednář poznamenal, že tohle je možné zavést v domech, kde je město vlastníkem, obtížnější je prosadit takové nástroje na ubytovnách.

Starosta městského obvodu Vítkovice P. Dlabal navrhl, že by se mělo iniciovat, že pokud někdo narušuje soužití, tak by se to mělo dotknout sociálních dávek.

Zástupce ASZ M. Navrátil k tomu řekl, že vymahatelnost zákona nemůže být jediným klíčem. Obvyklý způsob života do zákona nelze vtělit. Co se týče přestupků, jako je rušení nočního klidu, tak to je záležitost městské policie, která do těch lokalit jezdí. Ale vedle toho by bylo potřeba lidi motivovat k tomu, aby si také věci řešili mezi sebou. A to je už mimo rámec vymahatelnosti zákona.

Zástupkyně Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity V. Gojová řekla, že je právě proto dobré dělat výzkumy, protože je otázka, na co si vítkovičtí petenti stěžují. Zda pouze na to, že vedle mne někdo bydlí, kdo se mi nelíbí, nebo zda je v soužití nějaký závažný problém. Potřebujeme vědět, co je konkrétní problém, aby bylo možné konkrétní problém řešit. Pokud je problém s jednou rodinou, tak řešme tu konkrétní rodinu.

3. Diskuze a schválení nové struktury a členů pracovních skupin

Posledním tématem jednání byly organizační změny v pracovních skupinách. Z původních dvou se rozdělují na pět vázaných na jednotlivá témata vzdělávání, zaměstnanosti, rodiny a zdraví, prevence kriminality a bydlení. Na půdorysu pracovních skupin budou probíhat workshopy, nescházejí se pravidelně, nýbrž v závislosti na konkrétní náplni.

Oproti podkladovému textu návrhu struktury a členů pracovních skupin po diskuzi členové řídicího výboru navrhli p. Martina Sládečka jako zástupce RPG do PS Bydlení, paní Danušku

Balíkovou z ÚMOB Vítkovice do PS Prevence kriminality. Do PS Zaměstnanost byl navržen zástupce Charity Ostrava (bez uvedení jména) a do PS Bydlení bude členství nabídnuto městským obvodům Poruba a Mariánské Hory a Hulváky.

Struktura pracovních skupin a noví členové těchto pracovních skupin byli schváleni všemi členy řídicího výboru.

Zapsal: Martin Brezina

V Ostravě dne 20. 10. 2015